

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Sprava mej Srbi in Hrvati.

Ko so še živeli Srbi in Hrvati ob Črnem Morji in so bili pogani, ljubili so se kot pravi bratje ter so se borili vzajemno zoper sovražnike. Preselivši se v današnje domovine, kjer sedaj prebivajo, neso mogli ostati pogani, ker z jedne strani jih je obdajala carigradska, a z druge rimska kultura, katero so morali prejeti. Srbi so prejeli krst iz Carigrada, a Hrvati iz Rima. Ta kulturni moment jim je tedaj utisnil različne verske nazore, katerih do tedaj neso poznali; razdružil jih je po polnem. Verska borba mej Rimom in Carigradom je bila huda: katoličani so sovražili pravoslavne, in narobe; ni tedaj čudo, da so jeli sovražiti tudi pravoslavni Srbi katoliške Hrvate in narobe, ter tako zaničevati, da se je to zaničevanje razširilo v palačo in v najprostejšo kočjo srbsko-hrvatskega naroda, česar je bil nasledek, da je ostalo do današnjega dne v vsem socialnem življenju. To je jedna in največja stran zgodovine srbsko-hrvatskega naroda.

Tacega vzgleda zaničevanja jednokrvnih bratov ne pozna zgodovina drugod, ker drugod neso vladale jednake razmere. Saj ni moči misliti na kako domače, socialno življenje, kjer živita v skupinah tako razburjena in po veri različna elementa. Skoro je neverjetno, da je nekdanji verski prepir mogel tako jako razdvojiti Srbe in Hrvate, ker Srbi in Hrvati govoré isti jezik, imajo iste bitne navade, in vender jezik — najjaka duševna vez, ni bila tako močna in krepka, da bi bila dovela narod do spoznanja, do sprave; recimo, do jedinstva, katero je že po naravi ustanovljeno v jeziku! Ta zgodovinska prikažen nam torej kaže, kako more kultura zadušiti vse prvotno čuvstvo narodovo, da je moral slavni jezikoznanec Jurij Daničič povzdigniti svoj glas, da je jezik srbski tudi jezik hrvatski, da bi dokazal, česar bi sicer ne bilo treba dokazovati, samo da bi dovel Srbe in Hrvate do jedinstva v literaturi in v dejanji.

Na dejansko spravo ni se mislilo do sedaj ne v Zagrebu, ne v Novem Sadu, ne misleč na Beli Grad, ker v Belem Gradu živijo zgolj Srbi, kateri samo gledajo kakor mi Slovenci od strani, kako se sovražijo Srbi in Hrvati na Hrvatskem in v Slavoniji; ne tako v Dalmaciji, kjer vlada, kakor je podoba, mej pravoslavni in katoličani večja tolerancija. Te žalostne razmere so že tako ostrupile domače življenje, da ni v Zagrebu pravega socialnega življenja mej Srbi in Hrvati.

Tako globoko usekane rane je težko mahoma povsod ozdraviti. Tem plemenitejšje pa je delo, kdor si ga nalaga; zato iz vsega srca pozdravljamo gospoda dr. Mankanca kot apostola sprave mej Srbi in Hrvati, da je zbral okrog sebe jednakomislečih mož, kateri so se odločili delovati za njo v socialnem življenju. Dr. Mikanec namerava ustanoviti v Zagrebu v ta namen društvo, katero naj bi odpravljalo sovražstvo mej Srbi in Hrvati, mej pravoslavni in katoličani, ker je to sovražstvo nevarno, nastalo vsled strastij in predsodkov; torej je celo nepremišljeno in na škodo vzajemne domovine.

Za tako plemenite namene je treba jeklenega značaja in železne volje v prvi vrsti, potem pa do brohotnosti, da se podere zid, da se prežene sovražstvo iz vseh kotov, iz vseh mest in vasij hrvatske domovine.

Za uspeh in dosego namena nam daje poročstvo Mankančev program, kateri ni političen, ampak samo socialen; ne služi torej nobenej parlamentarne stranke na Hrvatskem; še več: ta program je tak, da bode, če se uresniči, uničil jedno stranko, to je Starčevićjance, to mogotno stranko na Hrvatskem, katera vidi na Hrvatskem samo Hrvate. Mikanec pa priznava na Hrvatskem Srbe in Hrvate. Zato smo radovedni, kako bodo vzprejeli Mankančev program Starčevićjanci, da bi videli, koliko pravega in čistega domoljubja do vzajemne domovine bode na tej, koliko na onej strani.

Ker je program preimeniten, podajemo ga v

glavnih točkah, da bi videli, da se da izvesti na tej in onej strani, poudarjaje, da se z njim po polnem strinjamo in samo iz srca želimo, da bi se ga z jednako ljubeznijo oklenili vsi Hrvati in Srbi.

Mankančev program ali program dvanajstotice hrvatskih in srbskih domoljubov ne naklada nobenemu bremen, ne zatajevanja svoje vere, ne narodnosti: Srb ostani Srb, Hrvat pa Hrvat, pravoslavni bodi pravoslavni, a katoličan katoličan, kajti srbsko in hrvatsko pleme sega čez meje Hrvatske, sedanje njih vzajemne domovine, kjer bodo vsi našli krepke moralne podpore. Tako je ugajena pot do sprave na socialnem polju; treba je tedaj samo, da brat bratu poda roko, da zabi preteklost, saj res neso sedanji Srbi in Hrvati krivi, da so se njih nekdanji cerkveni glavarji sprli v Carigradu in v Rimu.

Glavna točka Mankančevega programa je v tem: Hrvatska je osnovana po svoji zgodovinski osnovi in po državnopravni kontinuiteti na pravu hrvatskega naroda, kakor kraljevina Srbija na zgodovinskem temelji in pravu srbskega naroda. Individualnost tega prava branijo in goje Hrvati iz domovinskih ozirov, a ne iz sovražstva proti Srbom; srbski narod v Srbiji in Srbi izven nje, kateri so želeli osvoboditi se turškega jarma, neso odbijali ilirizma iz sovražstva proti Hrvatom, ampak oziroma na zgodovinsko osnovo in kontinuiteto, dobro vedoč, da jim bo garancija za dosego slobode prej, nego poskuševalno tavanje po neznanem morji do neznane luke.

Novo društvo Mankančevo priznava, da živi na Hrvatskem veja srbskega plemena. Ti Srbi so v manjšini na Hrvatskem, vender ne zahteva Mikanec, da bi ti pravoslavni Srbi opustili narodnost in vero svojo, kar je najplemenitejša stran programa, ampak pravi: ti Srbi neso pri nas naseljenci ali gostje, ampak današnji udje Hrvatske, kateri so vzajemna tla domovine vzajemno s Hrvati napojili s krvjo, da so s temi tli nerazdružni, kakor hrast z zemljo, v katerej ima svoje korenine. Tem udom srbskega

LISTEK.

Junak našega časa.

(Roman M. Lermontova posl. J. P.)

Pečorinov dnevnik.

II.

Knežna Mary.

(Dalje.)

26. junija.

Tu je pismo, katerega vsaka beseda se je globoko utisnila v mojem spominu:

„Pišem ti trdno prepričana, da se nikdar več ne vidiva. Ko sva se ločila pred nekterimi leti, mislila sem ravno tako; a dopalo je nebu, skušati me še jedenkrat; a jaz te skušnje nesem prestala, moje slabo srce udalo se je z nova znanemu glasu... Radi tega me ne boš zaničeval — kaj ne, da ne? To pismo je slovo in priznanje ob jednom. Povedati ti moram vse, kar se je godilo v mojem srci, odkar ljubi tebe. Nečem te ničesar dolžiti — delal si z menoj, kakor bi vsak drug možki: ljubil si me,

kakor last, kakor vir radostij, burij in žalostij, ki so se vrstile druga za drugo, brez katerih bi bilo življenje dolgočasno in enolično. Razumela sem to brž z začetka... A ti si bil nesrečen, in jaz žrtvovala sem se za te, nadejoč se, da kedaj prav oceniš mojo žrtev, da kedaj razumeš mojo globoko rahločutnost do tebe. Prešlo je že mnogo časa: spoznala sem vse skrivnosti tvoje duše... in prepričala sem se, da je bilo vse moje upanje ničevo. To je bilo težko izpoznanje! A moja ljubezen zrasla se je z mojo dušo: ona je sicer potemnela, a ne ugasla.“

„Ločiva se za zmiraj; toda prepričan bodi, da nikdar ne bom ljubila nikogar drugega: moja duša izcrpala je za te vse svoje zaklade, svoje solze in nade. Katera je tebe ljubila, ne more ogledovati drugih možkih, da bi jih ne prezirala; ne da bi ti bil boljši od drugih, o ne! a nekaj je v tvoji prirodi, kar je samo — tebi lastno, nekaj ponosnega in skrivnostnega; v tvojem glasu je, govori karkoli, nepremagljiva sila; nikdo ne ume tako izsiliti ljubezni, na nobenem ni zlo tako vabljivo, nikogar pogled ne obeta toliko blaženstva, nikdo ne ume bolje

okoristiti se s svojimi prednostmi in nikdo ne more biti v resnici tako nesrečen kakor ti, ker se nikdo toliko ne prizadeva prepričati se o nasprotnem.“

„Sedaj ti pa moram objaviti, zakaj da odpotujem tako hitro, tebi se bo to zdelo malenkostno, ker se tiče samo mene.“

„Danes zjutraj prišel je k meni moj mož, in pripovedoval mi je o tvojem prepiru z Grušnickim. Najbrž se je bila jako premenila barva na mojem obrazu, kajti gledal me je dolgo in ostro v oči; skoro sem omedlela, ko sem slišala, da se biješ danes zjutraj, ter sem jaz to zakrivila; mislila sem, da bom znorela... A sedaj, ko zamorem mirnejše presojevati, sem prepričana, da ostaneš živ: ni mogoče, da bi ti umrl brez mene; nikakor to ni mogoče! Moj mož hodil je dolgo po sobi; ne vem, kaj mi je pravil, in tudi ne, kaj sem mu odgovarjala... povedala sem mu najbrž, da te ljubim... Spominam se samo, da je na konci najinega pogovora strašno zakričal in odšel. Slišala sem, da je velel pripraviti voz... Tri ure že sedim pri oknu, in pričakujem, kdaj se vrneš... Ti še živiš, umreti

naroda pripadajo na Hrvatskem poleg enakih domovinskih, državljanskih in meščanskih dolžnosti jednake pravice, ne kot precarium, ampak ex iure quaesito, ne kot privilegij, ampak kot pravo za vselej. Srbi so tedaj deležniki vsega, kar so dosegli skupno s Hrvati v razvoji.

Kar se dostaja verskega vprašanja, kaže program pravo tolerancijo, ker ta razdor na cerkvenem polju ne da se rešiti z uničenjem te ali one cerkve; ta in ona more koristiti narodu, goječ krščansko ljubezen mej narodom. V jedrni in drugej cerkvi molimo k istemu Bogu. Mi smo po naukih vsake vere, takisto po domovinski ljubezni dolžni in vezani na tolerancijo in na mejsebojno spoštovanje verske posebnosti, katero so nam dali drugi. Makanec sam priznava, da njemu obred pravoslavne cerkve in slovanski jezik v pravoslavni cerkvi silnejše srce unema, nego latinščina in obred katoliške cerkve ter misli, da bi precej postal parokijan g. Pavlovića, ako bi se to čudo dalo izvesti v vsem narodu brez nasilja, in upa, da bi mu Bog to odpustil. Toda to čudo se ne bode dalo izvršiti nikoli in tudi nihče ne misli na to v Hrvatih.

Pravoslavni cerkvi je avtonomija nujna; v njo se ne bodo utikali Hrvati.

To so bitne in značajne strani Makančevega programa, na katerem namerava osnovati društvo za spravo mej Hrvati in Srbi. Ravno kar čitamo, da so pravila tega društva vzprijeta in da je že pristopilo mnogo odličnjakov. Smemo tedaj upati, da ga bodo podpisali vsi trezni domoljubi srbski in hrvatski, ker jih veže občni kulturni in duševni napredek domovine in naroda, kateri jim naklada tolerancijo. Bog daj, da bi ta domovinska misel pridobila mnogo prijateljev skupne domovine. Vsi Slovani gotovo želijo dr. Makancu najboljšega uspeha, da bi v društvo pristopili vsi Srbi in Hrvati, ter se skupno pogovorili in pogodili. Zato nas neskončno veseli, da je dvanajstotica plemenitih domoljubov storila prvi pogumni korak in vrgla plašč pozabljivosti na to, zoper kar se je gresilo tu in tam na največjo škodo južnih Slovanov.

Govor poslanca dra. Tonkli-ja.

(Po stenografičnem zapisniku.)

„Visoka zbornica! Razmere v srednjih šolah so po deželah, koder Slovenci prebivajo, take, da bijejo v obraz vsakemu pedagoškemu principu; one nasprotujejo postavnim določbam, zadržujejo izomiko mladine ter ne dade doseči smoter, ki ga imajo srednje šole.“

„To je pač obče priznan pedagoški princip, da mora biti v ljudskih in srednjih šolah materni jezik poučni, ker se da ta jezik najprej toliko priučiti, da se zamore potem v njem poučevati. V nas Slovincih so ljudske šole slovenske, v Hrvatih deloma hrvatske, v Italijanih italijanske. Ljudska šola sicer ni neposredno pripravljavnica k srednji šoli, ima pa ob enem namen učencem podati toliko naobrazbe, da zamorejo ustopiti v srednjo šolo,

ne moreš!... Voz bo kmalu pripravljen za odhod... Zdrav ostani! Z Bogom!... Jaz sem izgubljena — a kaj to tebi mari? Ko bi vsaj vedela, da se me boš vedno spominjal — ne govorim ljubil — ne, samo spominjal... Z Bogom; pridejo... in jaz moram skriti to pismo...“

„Kaj ne, da ne ljubiš knežne? da jo nikdar ne vzameš?... Da, to mi moraš žrtvovati: vsaj sem jaz radi tebe vse izgubila na svetu...“

Kakor bi bil obnorel, skočil sem iz hiše, dvignil se na svojega čerkeskega konja, katerega so sprevali po dvorišču, in spustil sem se v hitrem diru po cesti proti Pjatagorsku. Brez usmiljenja priganjal sem svojega upehanega konja, ki je glasno hropeč in ves penast dirjal z mano po kamenitej cesti.

Solnce se je skrilo za črne oblake, ki so se nakupičili na vrhovih zapadnih gor; v ozkejši soteski bilo je že temno in vlažno. Podkumok šumel je čez skalovje otožno in jednolično. Dirjal in upehal sem se od nestrpljivosti. Misel, da jo že ne najdem v Pjatagorsku, me je čisto potrla. Ko bi jo videl

posebno ker drugačnih pripravljavnic sploh ni. Ko so torej učenci slovenske, hrvatske ali pa italijanske narodnosti dospeli do desetega leta, tedaj ljudsko šolo absolvirali, da imajo torej sposobnost in starost ustopiti v srednjo šolo, pridejo mahoma pred zagrajo, katere ne morejo preskočiti, in ta je poučni jezik. Na gimnaziji realni, v srednjih šolah sploh je učni jezik najedenkrat nemški. Kako, za Boga! morejo zdaj učenci, ki so se doslej poučevali v materinem jeziku, ustopivši v srednje šole, uspešno dobivati pouk v čisto neznanem jeziku? Iz tega sledi, da se takim učencem zavira omika, pouk in napredek. Kaj bi vi k temu rekli, gospoda moja, če bi v vaših nemških deželah, v katerih je ljudski pouk osnovan na podlagi materinega jezika, srednje šole se h krati tako preustrojile, da bi bil poučni jezik, ne bodem sicer dejal slovenski, a recimo italijanski? No, italijanski jezik priznan je obče kot kulturni jezik. Mislim pa, da bi vi vsi zagnali strašen krik in obsojali tako upeljavo. Kar pa vi, gospoda moja, za vas zametate, je tudi pri nas zavrzljivo. Kar nečete, da bi se vam zgodilo, tudi nam ne smete privoščiti.“

„Poskrbelo pa se je, da se učenci vsaj nekoliko tudi v nemščini dresirajo, in sicer s tem, da se je osnoval takozvani pripravljalni tečaj, kateri morajo obiskovati učenci, ki imajo ustopiti v srednjo šolo, ne znajoči nemški, — kar je pa pri vseh. Tu se jim jedno leto ubija sama nemščina v glavo. Jedno leto pa gotovo ne zadostuje k tolikemu priučanju nemščine, da bi se uspešno užival pouk v vseh predmetih srednje šole. Razen tega pa se nauki zadržujejo; kajti namesto da bi učenci takoj z desetim letom ustopili v srednjo šolo, morajo jedno leto v tej dresuri prebiti, in če nimajo sposobnosti, da si nemščine vsaj toliko prisvojé, da napravijo sicer olajšani vzprejemni izpit, morajo pač še jedno leto ostati v dresuri. Tako se izgubi že dve leti.“

„Gospoda moja! Jedno ali dve leti izgubljeni na tak način, izgubljeni isti nepovračljivo za življenje, in našemu narodu se ne more nalagati, da imajo biti obsojeni v ta izgubitek. A kaj se zgodi? Ker se v srednjih šolah poučuje v jeziku, učencem nerazumljivem, otežkoči se jim učenje neizmerno.“

„Če je že včeraj prvi gospodov govornikov govoril o obremenjenosti učencev sploh, katero tudi jaz po polnem priznavam, kako naj še le mi tožimo o preobložitvi učencev, katerim se vsi predmeti srednje šole podajajo v nerazumljenem jeziku! Te težave, gospoda moja, so tako velike, da jih le malo učencev prekorači. Le najbolj talentirani in marljivi učenci jih zamorejo prebiti. Ti so pa samo jeden del vseh, in tako se zgodi, če vzamemo povprek dobo deseterih let na pr. za goriški gimnazij, da ne rečem premalo, ako pravim, da samo deset učencev vsako leto napravi maturo. Srednje šole pa naj ne bodo tako osnovane, da jih morejo s pridom obiskavati samo najbolj nadarjeni in marljivi učenci, nego take naj bodo, da vsaj polovica učencev doseže njih smoter, sicer ne ugajajo in neso vredne,

vsaj še jedno minuto, ali vsaj jedno sekundo, da bi se poslovil od nje in jej še jedenkrat stisnil roko... Molil sem, klet, jokal in smejal se... a nič ni moglo izraziti mojega obupanja... Ko sem videl, da jo izgubim na veke, bila mi je Vera dražja kakor vse drugo na svetu — dražja kakor moje življenje, čast, sreča! Bog ve, kakšni čudni in strašni naklepi so se vse rodili v mojej glavi... vedno sem še dlje dalje in neusmiljeno priganjal svojega konja. Opazil sem, da moj konj težko diše, in se je že dvakrat spotaknil na ravnej poti... Bilo je še pet vrst do Jesentukova, — neke kozaške postaje, kjer bi mogel premeniti konja.

Vse bi bilo dobro, ko bi konj zdržal vsaj še deset minut. V nekem klanci se je pa kar zgrudil na tla. Hitro sem skočil doli, vzdigoval ga, vlekel za uzdo, a vse zaman: jedva je še jedenkrat zastokal skoz stisneno zobe; čez malo minut je pa poginil; ostal sem sam v stepi in zginilo mi je poslednje upanje; poskusil sem iti peš — a noge so mi omahovale; utrujen in zaspan zgrudil sem se v mokro travo in jokal sem kakor otrok. (Dalje prih.)

da se toliko troši zanje. Če pa samo deset učencev na leto prebije maturo in če velja gimnazij 25.000 gld., potem vam je lahko izračunati, koliko stane državo jeden abiturijent; on stane 2500 gld. To je malo predrag pouk, gospoda moja, vem, da mi bode v tem pritrdili.“

„Učenci pa se ne zadržujejo samo v duševnem razvitku, ampak se tako preoblagajo, da fizično na tem trpé. Mnogo jih je, ki zbolé in morajo popustiti studije. Na Goriškem imamo, žalibog, mnogo mladih duhovnikov, kateri postanejo po treh, štirih letih svojega poslovanja nesposobni za daljno službo ter se morajo déti v disponibiliteto. To pa so si pridobili, gospoda moja, s preobremenjenjem v tako iracionalno osnovanih srednjih šolah; in takim razmeram naj bi mi pritrdjevali? Take razmere pa obstojé po vseh deželah, koder prebivajo Slovenci in Italijani, razen Trsta in Istre. Kajti v Trstu je vsaj komunalni gimnazij in komunalna realna z italijanskim poučnim jezikom, razmere istrske pa je opisal častivredni gospod kolega Vitezić. Na Goriškem so Slovenci in Italijani v jednako žalostnem položaju in vam je torej umevno, da so si v Gorici Italijani in Slovenci podali roko, da se znebijo teh razmer. Kaki so odnosi na Kranjskem, je ravno kar povedal nj. vzvišenost gospod naučni minister. Dočim bi imela Kranjska, kjer je vendar 90 odstotkov prebivalstva čisto slovenskega, pravico, imeti čisto slovenske gimnazije, je še le ta naredba, katero sem navedel v svojej resoluciji, upeljala prav mali del te ravnopravnosti, ker je vsaj na spodnjih gimnazijah v Kranji in Rudolfovem deloma, v Ljubljani pa v paralelnih razredih upeljala slovenski poučni jezik.“

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. marca.

Nj. Veličanstvo podelilo je z Najvišjim odlokom z dne 10. marca t. l. dostojanstvo **tajnega svetništva** prvaku českega visokega plemstva: knezu Karolu Schwarzenberg-u, knezu Juriju Lobkovic-u, grofu Josipu Nostic-Rieneck-u in grofu Otonu Chotek-u.

V včerajšnji seji **državnega zbora** objavil je predsednik ukrep tajne seje, da se c. kr. deželnej sodnji dunajski dovoli kazensko postopati proti poslancu dru. vit. Schönerer-ju. — Finančni minister predloži načrt postave, s katero se ima dovoliti pobirati davke in pristojbine z a mesec april 1883, (ker se budgetna debata ne bode mogla dognati pred Velikonočjo.) Ta predloga smatra se za nujno. — Na to se preide k specialni debati o budgetu, k poglavju „trgovinsko ministerstvo“. Pri tej točki opisuje poslanec Wittman nazadujoči pomorski promet v avstrijskih pristaniščih ter opominja na resolucijo lanskega leta glede povzdige brodarstva. Pri poglavju „pošta in uprava“ tožijo poslanci Hallwich, Schönerer in Kopp, da se ne obvaruje dovolj pismena tajnost; zadnji izvaja iz posameznih slučajev in iz odgovora ministra, da vlada ne more biti odgovorna za vsako službeno preunetost podrejenih uradnikov, da se pod sedanjo vlado proklamira policijska država. —

Poročevalec večine jezikovnega odseka za predlog grofa Wurmbranda, da naj vlada izda postavni načrt k izpeljavi člena 19. državnih osnovnih postav, dodelal je svoje poročilo, katero se je v zbornici že razdelilo. V prvej vrsti poudarja, da se v odsekovih debatah pojem državnega jezika ni dovolj preciziral. To pomanjkanje točnosti samo na sebi je že dovolj povoda, da se zbornici priporoči odbiti nasvet grofa Wurmbranda, o katerem bo zbornica bržkone prešla na dnevni red.

Vnanje države.

Vojaški agent za **Srbijo** na Dunaji, polkovnik Pantelić, imenovan je poveljnikom belgrajske trdnjave, in na njegovo dosedanje mesto pride polkovnik Čolak Antić. — „N. Fr. Pr.“ priobčuje telegram iz Beograda, da se je v ondukajšnjem zaporu ob rjuhe obesila in usmrtila Helena Knitjanin, uduva polkovnikova, ki je zapletena kot sokriva v pravdo napadalke Helene Marković.

V zadnjem zborovanju **italijanske** kamore zanikoval je minister Mancini v daljšej razpravi, da je zveza Italije z Avstro-Ogrsko in Nemčijo škodljiva notranjaj svobodi italijanske; dokazuje to s tem, da se je v zadnji čas vsled pogodbe z avstrijsko vlado odbila izročitev treh avstrijskih podložnikov. Minister zavrača trdi-

tev Savini-ja, da je irredentovsko vprašanje na potu dobrim odnosom z Avstrijo. Zadnje lokalne demonstracije, s katerimi se je prouzročila navidezna sovražnost proti Avstriji, so proizvod posameznih neznatnih ljudij in manjšin. Nevredne razžalitve prijateljskih narodov in njihovih poslanikov ne reprenejujejo ne teorije ne principa, sicer bi morali reklamirati tudi Korziko, Malto, Nizzo in Tessin. Irredentovsko gibanje je delo zapeljane mladine ali pa protimonarhične manjšine, katera se poslužuje irredentizma, da napravi vladni preglavice. Tu imajo sodnije posredovati in ministerstvo bo energično delovalo na to, da se taki pojavi zatró.

Dopisi.

Od Voglajne 11. marca. [Izviren dopis.] (Teharčanom na uho.) Znano je, da ima teharski srenjski berič p. n. Zepi po svoji stari prirojenej navadi sploh pri vseh rečeh, kar se občine tiče, prvo besedo in kaj silno rad zvonec nosi, se tudi v take stvari utika, ki njemu ne pripadajo in o katerih bi mu boljše bilo jezik za zobmi držati. Ravno sedaj, ko se bližajo nove volitve za srenjski zastop Teharski, si to človeče da silno opraviiti in agitira na sve pretege, da bi se zopet taki močje, nemčurji, lisjaki, v srenjski odbor volili, ki bi njegovo komando slepo ubogali in vestno izvrševali, njegovej neomejenej volji ustrezali in posebno pa ga zavarovali in vzdržali v njegovej dosedanji časti in oblasti. Kaj posebno dobro mu dene, ako mu kdo reče, da je „vicebürgermeister von Tüchern“; se ve da, ako bi to čast kedaj znal igubiti, bi se moral bitko solziti, čeravno se ne joče rad.

Trn v peti smo mu Slovenci, ker on neče veljati kot rojen Slovenec, se ve da Zupanc to je vse drugo! Rajši čuje na primer: nemškutar, turški Ali paša, viceburgermojster, postatel itd. Da je prve vrste zabavljač, zviti kot lisjak, to niti ni čudno.

Poskusil je bil bojda Slovence Teharske na prste šteti, do dveh je naštel, potem se je pa v računjenji zmotil.

Močje Teharski, ne dajte se prevariti in za nos voditi od tega mogočnega in „kunštnega“ beriča, in kadar pride dan volitve, se v obilnem številu snidite na volišče in glasujte le za take močje, ki veste, da bodo za blagor občine delali, da bodo varčno z občinskim premoženjem ravnali, ki so pošteni, pridni gospodarji, verni katoličani in ki tudi kaj razumijo, da ne bodo kar k sejam kimat hodili in tako glasovat, kakor jim berič ukaže. Posebno tujca nikar do našega še znatnega občinskega premoženja za gospodarja postavljati.

Sliši se, da je bila dosedaj nemška špraha pri srenjskih sejah v Teharjih kot parlamentarni jezik; smešno! Ali ve Bismarck že o tem, da želijo Teharski nemškutarji v nemškem rajhu zveličani biti?

Torej proč z nepotrebnimi nemškutarijami, volite složno, ker le v slogi je moč, in zmaga je Vaša. Pozornim biti Vam je, ker nasprotniki ne mirujejo in se oborožujejo z vsem mogočim, da na dan volitve s številno jim podložno nemčursko bando zmagajo.

Sramotno bi bilo in tudi na škodo za Vas Teharčane, ako zopet tistim starim zagrizenim nemškutarjem pomagata splezati v občinski zastop. Ne dajte si od zatajevalcev slovenskega naroda Vašega plemenitega imena onesnažiti. Torej pogum velja!

... stk ...

Iz Radovljice 10. marca. [Izv. dopis.] Kakor znano, ustanovlja se pri nas požarna bramba že od 25. decembra l. l., pa še sedaj ni ničesa videti, razen da brambovci v novih uniformah in z zlatimi žnori ob nedeljah po mestu gori in doli korakajo in se kažejo ljudstvu. Požarna bramba nema do sedaj nobenega uspeha, ker še pravda o komandi ni ugnana in ker se cepimo v tem vprašanju v dve stranki. Nemškej stranki na čelu je gospod „Bürgermeister“, po domače Primož in njegova desna roka, tukajšnji klepar Schwetz, jako zagrizen nemčur. Akoravno slednji dobro zna, da živi od nas Slovencev, se vendar hori za nemško kulturo in jako bahato ponaša. Nedavno še odrezal se je v neke gostilni prav ošabno, da požarna bramba ne potrebuje od Slovencev nič denarjev in sploh nič, ko-

manda pa mora biti nemška! Ne vem, od kod taka mogočnost, vsekako pa je žalostno za nas Radovljčane, ako nam bode ta klepar zapovedoval in nas po svoji volji sukal.

Nemška, ali bolj pravilno, nemčurska stranka, obstoječa iz samih tacihi ljudij, ki se od nas Slovencev živé, a pri vsakej priliki na nas Slovence zabavljajo, zbira se v nekej tukajšnjeje gostilni, kjer neka nemčurka s kuhalnico v roki prav moško beseduje, „takt“ bije in se sploh tako oblastno vede, da so že nekateri mislili na to, izvoliti jo pri prvi volitvi za „Pfannmutter“. To je zares smešno, in da bode nepotrebnih smešnostij vendar jedenkrat konec, priporočalo bi se, da bi se kaka bistra in pogumna glava zavzela za požarno brambo, da bi slednja zares zadostovala svojemu namenu. Prepričani zaradi komande pa je iz trte izvit, čemu na Gorenjskem nemškutariti? Ali vam po Tržičanih pridobljene latorike ne dadé spati?

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Na sv. Jožefa dan 19. t. m. predstavlja se v deželnem gledališču: „Cvrček“, slika iz kmetskega življenja v 5 dejanjih. Po Charlotte Birch-Pfeifer-jevi poslovenil D. Hostnik. Priznavati moramo, da smo jako radovedni na to predstavo, ker omenjena igra, kakor malokatera, daje priliko opazovati nadarjenost, rutino in individuvalnost vsacega igralca in ker smo prepričani, da bode dramatično društvo skrbelo, prirediti nam izredno zabaven večer.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba bode v soboto 17. t. m. pri Tavčarji. Ker bode ta jour fixe zadnji v tej sezoni, vabijo se vsi gospodje klubisti, da pridejo v polnem številu.

— (Premeščeni) je vsled lastne prošnje c. kr. okrajni pristav Karol Ekl iz Postojine k okrajnej sodnji v Mariboru na Drave levem bregu.

— (Popravek.) Blagi rodoljub, ki je podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu (glej št. 55) podaril obligacijo za 1000 gl. se ne piše Josip Gorjup, ampak Josip Gorup.

— (Iz Bohinjske Bistrice) se nam piše v 11. dan t. m.: „V soboto večer povrnil se je naš g. župnik iz Ljubljane od obravnave. Zaupljivo čakali smo dobrega izida, ker smo videli njega neutrudljivo skrb in ker smo dobro znali, da je gospod skrb za trdnost prepustil strokovnjakom, kateri so nas pa s svojim vednim zagotavljanjem brezdvomne trdnosti, kakor se je prežalostno pokazalo, le varali.“

— Vsa fara žaluje nad to obsodbo in obča je govorica, da je „dobrota obsojena“. Takoj v nedeljo prišel je poleg posamičnih farmanov ves srenjski odbor izrekat gosp. župniku pomilovanje in ponujat potrebno pomoč. Izrekel se je tudi, da so močje pripravljene, ako bi kazalo, iti osobno pred Nj. Veličanstvo prosit milosti. Poleg upanja na pomiloščenje tolaži nas tudi to, da vidimo gosp. župnika neupogovnega, vedno pogumnega in nekako novo poživljenega za dozidanje razvalin, katerega dela se bomo sedaj zopet prav resno prijeli. Bog daj srečen svrsetek!

— (Trgovsko bolniško in penzijsko društvo) v Ljubljani ima v nedeljo 18. t. m. v rotovski dvorani svoj redni občni zbor. Dopolnemu letnemu poročilu povzamemo, da je to prekoristno društvo štelu koncem leta 1882 (po 47letnem obstanku) 11 častnih, 66 podpirajočih, 379 pravih, vkupe 456 članov, in da ima izven Ljubljane svoje podružnice: V Kranji, Rudolfovem, Celji, Mariboru, Ptuji, Radgoni, Celovci, Beljaku in Velikoveci. Od l. 1836 izplačalo je društvo za bolne člane 40.357 gold. 33 kr., pogrebnih stroškov 1088 gold. 21 kr., 2316 gold. podpore in 2510 gl. penzij. V preteklem letu izplačalo se je za tukajšnje bolne člane 922 gl. 29 kr., za vnanje 2310 gl. 15 kr., za podpore 384 gl., za penzije 240 gl. itd. Kljub temu pa kaže bilanca koncem leta 1882 vendar 48.548 gl. 19 kr., kar kaže, da ima to dobrodelno društvo jako skrbno in previdno vodstvo.

— (Mesečni shod kranjskega obrtniškega društva) zadnji ponedeljek zvečer v steklenem salonu „pri Lozarji“ bil je dobro obiskan.

Predsednik društva, kupčijske zbornice svetnik, tiskar g. A. Klein naznani sklepe in obravnave društvenega odbora od zadnjega občnega zbora. Kranjsko obrtno društvo pozvalo se je vendar v slavnostni odbor za praznovanje 600letnice. Izvoljen je bil od odbora v slavnostni odbor predsednik sam in tam deloval na to, da se bodo vsa dela, katera bodo za to slavnost potrebna, izvršila po domačih obrtnikih in delavcih, in tako se je doseglo mirnim prijaznim potom isto, kar bi se ne bilo doseglo s kričanjem in zabavljanjem. Predsednik konečno opozarja društvenike, naj vsak mej svojimi znanci in prijatelji deluje na to, da bode mnogo obrtnikov pristopilo društvu, da bode isto zamoglo zmirom bolj na korist obrtnije delovati ter naznani nadalje, da je odbor obravnaval v svojih sejah tudi ustanovitev obrtniškega denarnega zavoda, o katerem bode pozneje poročal gospod tajnik. Gospod M. Kunc poroča o načrtu o pravilnega reda za odbor in zbor obrtnega društva. Opravilni red, delo gospoda tajnika Kunca, je jako praktično sestavljen in bil je, ko se je prečital, od točke do točke nespremenjen potrjen. Mej drugim določuje opravilni red, da ima odbor vsaki teden sejo in da odbornik, kateri trikrat zaporedoma ne pride v sejo, in ne more nenavzočnosti opravičiti zadostno, izgubi odborništvo. Za mesečni občni zbor določi se vsaki prvi ponedeljek v mesecu, odborove seje pa so vsaki ponedeljek, trikrat na mesec. Gosp. tajnik M. Kunc potem poroča o razgovorih, katere je imel odbor o ustanovljenju pravega obrtnega zavoda in kako misli on sam v tej zadevi. V Ljubljani ne manjka bank ne posojilnic, a pri nobeni brez izjeme ne dobi niti obrtnik, niti kdo drugi posojila brez dobrega poroka. Obrtniku, sosebno malemu obrtniku, pa tak kredit po 7 do 8%, teško pridobljen, malo ali nič ne pomaga. Mali obrtnik potrebuje osobnega kredita, ali pa kredita na dobre terjatve, katere zamore še le ob svojem času izterjati ali pa na izgotovljene izdelke, za katere bode še le ob svojem času denar dobil. Na vse to pa mali obrtnik ne dobi danes pri nobenem denarnem zavodu niti peneza, tudi pri tistem ne, kjer se toliko naglaša, kako treba skrbeti za malega moža, kajti i tam je treba poroka, in komaj bi bilo, da bi imel pet hiš, da bi bil dober podpisati 40 gl. Torej je treba, da obrtniki sami gledajo na to, da se ustanovi denarno društvo, če tudi s skromnimi pričetki, ki bode res na korist malih obrtnikov in pri katerem bode vladala enakost proti vsem potrebnim obrtnikom, in ne samovolja jednega ali dveh do treh v vodstvu sedečih magnatov. Obrtno društvo, kot zastopnik obrtnikov, smatra tedaj za svojo sveto dolžnost, da se v tej res prepotrebnej zadevi kaj, in to kmalu ukrene. Zborovalci se jako živahno in obširno udeležijo razgovora v tej zadevi. Posebno g. Čamernik jako temeljito podpira osnovo takega denarnega zavoda, kateri ne bi imel denarno pomoč malim obrtnikom samo na firmi, nego bi isto tudi v resnici dajal. Konečno zbor sklene, da se odboru društva naroči, da se o tej zadevi natanko razgovarja in prihodnjemu mesečnemu občnemu zboru stavi svoje predloge, ako mogoče tudi načrt pravil. Gosp. Potočnik, hišni posestnik in pekovski mojster vpraša, se li morejo ustanoviti v društvu oddelki po obrtih, čemer predsednik pritrdi in na kar gospod Potočnik naznani, da se bode ustanovil samostojni oddelek za peke. Potem se mesečni zbor, ko je trajal dve uri, zaključi. Delovanje društva je blagodejno za obrtniški stan in se jako sebi na korist odlikuje od delovanja nekaterih obrtniških mesijasov, ki kriče, kriče in zopet kriče, katerega kričanja vspeh pa je = 0!

— (Iz pred porotnega sodišča.) Dne 8. t. m. bila je v tajnej seji obravnava proti dolenskem „Don Jusu“, hlapcu Andreju Arherju, ki je bil obtožen budodelstva spolskega posiljenja. Porotniki potrdili so stavljenja jim vprašanja jednoglasno in zlodejec bil je obsojen na tri leta teške ječe, poostrene s postom, trdim ležiščem in tamnico. — 8. t. m. bil je zatožen Andrej Kerstein, 38 letni kajzar iz Radeč, da je 3. julija l. l. popoludne tesarja Janeza Omana v fabriki v Beli Peči s kolom pobil in ko je že ležal na tleh, ga še po-

škodoval tako, da se je Omanu morala odrezati desna roka, da je poškodovan na glavi, da se mu blodi v glavi in je sploh za delo nerabljev. Porotniki potrde krivdo zatoženca, katere isti ne taji in sodišče ga obsodi na tri leta teške ječe, poostrene s postom vsaki mesec. Opomniti nam je jako pohvalno, da je bila vsa ta obravnava slovenska, po postavi pravilna, kajti državnega pravdnika namestnik g. Schetina in zagovornik dr. Mosche govorila sta slovenski, tudi resumé deželne nadsodnije svetovalca g. Kapretza bil je slovenski, pač bela vrana pri porotnih obravnavah ljubljanskih, in tudi načelnik porotnikov g. dr. Kosler objavil je njih sklep le v slovenskem jeziku. Tudi sodba c. kr. sodišča glasila se je slovenski. Že gre, da le gospodje hočejo! — 9. č. m. zatožen je bil kajžar Janez Avsenek, ker je 22. oktobra l. l. po noči na Brezjih s cepinom pobil kajžarja Janeza Veternika. Bili so na lovu Veternik in še nekateri njegovi tovariši, v gostilnici v Brezjih pa so se sprli. Ko pride Veternik iz gostilne, pobil ga je Avsenek s cepinom, da je drugi dan umrl, ker so mu možjani vsled udarca vrelj z glave. Zatoženi Avsenek zaničava svoj zločin in pravi, da je moral kdo drugi to storiti. G. dr. Zarnik, naslanjajoč se na izpovedbo zatoženca, plaidira za nekrivdo svojega klijenta. Porotniki potrde vprašanje na uboj in sodišče obsodi Avseneka na pet let teške ječe, poostrene s postom vsaki mesec.

Ugovorne obravnave „Slovenskega Naroda“.

V Ljubljani 7. marca.
III.

Tretji ugovor veljal je konfiskaciji št. 31 od 8. februarja, zaradi uvodnega članka „Razmere na Primorskem“ in poslanega: „Odgovor na izjavo c. kr. višjega državnega pravdnštva v Gradci zaradi oddaje kruha na ljubljanski Grad“.

Državni pravdnik, g. Mühleisen, pravi, da se v uvodnem članku cesarskemu namestniku de Pretis u predbaciva, da ravna strankarsko, kar ni istina, da se tedaj napram istemu hujška k sovraštvu in zaničevanju. Tedaj nasvetuje državnega pravdnika namestnik, da se zaplenjenje članka po §. 300 k. z. potrdi. Kar se tiče „Poslanega“ pekovskih mojstrov, v katerem se trdi, da kaznenci v Karlaui pečeni kruh mečejo v stranišča in da neka ženska prašiče z njim krmi, tudi ne odgovarja resnici, kajti dopis vodstva kaznilnice oporeka vse te trditve, ker je kruh dober in zdrav. Torej naj se tudi konfiskacija tega „poslanega“ po §. 300 k. z. potrdi.

Zastopnik uredništva „Slovenskega Naroda“ g. dr. Zarnik pravi: „Zastopnik c. kr. državnega pravdnštva navel je iste razloge, kakor pri konfiskaciji prejšnjih člankov, in po njegovem mnenju bi morala biti sploh vsaka kritika javnih organov in njih naredeb izključena. A to ne gre, kritika je potrebna in ako je napram de Pretisu nekoliko ostrejša, je to s stališča „Slovenskega Naroda“, ki zastopa vse Slovence, popolnem utemeljeno. Sicer pa ni v članku čisto nič novega povedanega, nego le ponovljeno to, kar se je govorilo v državnem zboru o de Pretisu in kar ni smelo biti konfiskovano.“

„V državnem zboru se je trdilo, da je de Pretis velik sovražnik Slovanov in da ne dela v državnem interesu, ako v Istri podpira italijanski živelj, da se širi, na Goriškem pa zopet priporoča nemški jezik za ljudske šole. Da ni prijatelj Slovanov, pokazal je de Pretis, ko je potoval po Istri in prišel na popolnem hrvaški otok Krk (Veglia). Tam ga je župan pozdravil kot cesarskega namestnika v hrvaškem jeziku, a gospod de Pretis se je zaničljivo obrnil od župana in laško rekel: „Non capisco questa lingua!“ To je gotovo jako razžaljivo za Slované. Sam presvitli cesar posluša vsacega, naj govori v katerem koli jeziku, jako milostno in pazljivo, in ako govori slovanski, presvitli cesar odgovori v kakem sorodnem slovanskem jeziku, katerih nekatere jako dobro govori, ako pa ne, je zmirom poleg presvitlega cesarja kdo, kateri mu pove dano raztolmači. Tedaj bi de Pretis kot namestnik

presvitlega cesarja moral imeti nekoliko več ozira, ko mu mora biti vender znano, da pred Nj. Veličanstvom presvitlim cesarjem so Slovani ravno toliko vredni, kolikor Italijani. Ako protežira g. de Pretis italijanski jezik v Istri, ni to v interesu države, kajti znano nam je vsem, da je italijanski element Avstriji nevaren. Pa tudi nemštvo priporočati po Goriškem ni v interesu države, ker najde se povsod nekaj lizunov, to je že v človeškeji naravi, (in to je na Kitajskem, Francoskem in Ruskem ravno tako) kateri, da bi ustrezali visokemu gospodu, tlačijo na nekorist slovenske mladine nemški jezik v ljudske šole. V Istri in na Primorskem sploh bi se imel širiti in podpirati slovanski element, kajti isti je avstrijsko-konservativen. Tudi trditev, da se je majal de Pretisov stol zadnji čas, je resnična, kajti to novost prinesla jo graška „Tagespost“ z Dunaja iz dobrega vira, da bode de Pretis zaradi Oberdankove afere odstavljen in da na njegovo mesto pride feldmaršallajtenant Schönfeld. To tedaj ni nobena laž in sploh v celem članku ni besede, s katero bi se hujškalo k zaničevanju ali sovraštvu proti g. de Pretisu, torej predlagam, da se konfiskacija tega članka ovrže.

Kar se tiče „Poslanega“ pekov, je znana stvar, da kaznenci na Gradu z raznovrstnim delom, katero izdelujejo, delajo ljubljanskim obrtnikom neizmerno veliko škodo in že v državnem zboru bil je razgovor o tem, da bi se obrtniško delo po kaznilnicah nadomestilo s kakim drugim delom, in minister Pino je obljubil, da se bode z vso pozornostjo gledalo, da se ta obrtniška dela odstranijo in nadomestijo z delom za c. kr. armado ali pa, da se kaznenci porabijo za osušenje močvirja ali reguliranje rek, kakor se to godi na Ogrskem. Zdaj pa se je odredilo, da si kaznenci sami tudi kruh pekó in se godi tedaj tudi pekomo velika škoda, torej je razumljivo in opravičeno, da so se oglasili, in „poslano“ pekovo je bil tedaj: „Ein Aufschrei des Brodgerwerbes“ ne pa kujskanje „zum Hass und zur Verachtung“ po §. 300 k. z. Tedaj predlagam, da se tudi konfiskacija zaradi tega članka razkrepi.“

Sodišče potrdi konfiskacijo zaradi obeh člankov.

Tajci:

14. marca.

Pri Slonu: Greca iz Logatca. — Perz iz Gradca. — Bisch iz Reichshotna.
Pri Malici: Wedan, Lang, Gerstel, in Amberger z Dunaja. —

Metorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Srednje stanje barometrovo je bilo v pretečenem tednu zelo nizko in je bilo sploh za 959 mm. pod normalom; znašalo je namreč 725.71 mm. ter bilo samo v ponedeljek nadnormalno. Najvišje, za 6.20 mm. nad normalom, je bilo srednje stanje v ponedeljek; najnižje, za 17.16 mm. pod normalom, v ponedeljek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 23.86 mm. Tudi stanje sploh je bilo samo trikrat nadnormalno; najvišje, za 8.75 mm. nad normalom, je bilo v ponedeljek zjutraj; najnižje, za 17.94 mm. pod normalom, v nedeljo zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 26.69 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 7.40 mm., je imel torek; najmanjši, za 0.34 mm., četrtek.

Thermometer: Srednja temperatura je bila v pretečenem tednu zelo nizka in sploh za 3.2° C. pod normalom; znašala je namreč — 0.6° C. ter bila vse dni podnormalna. Najvišja, za 1.3° C. pod normalom, je bila v ponedeljek; najnižja, za 4.4° C. pod normalom, v četrtek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 3.1° C. Tudi stanje sploh je bilo le 3krat nadnormalno, in sicer najvišje, za 3.4° C. nad normalom, v torek opoldne; najnižje, za 8.8° C. pod normalom, v torek zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 12.2° C. Največji razloček v stanji jednega dne, za 12.2° C., je imel torek; najmanjši, za 3.8° C., nedelja.

Vetrovi pretečenega tedna so bili precej močni, sicer pa zelo nespremenljivi. Največkrat, 14krat, je bil „vzhod“, 4krat „zahod“, 2krat „burja“, 1krat „brevetrij“,

Nebo je bilo največkrat, 15krat, „oblačno“, po 3krat pa „jasno“ in „deloma jasno“.

Vreme je bilo, posebno v drugei polovici tedna, nestanovitno; teden je imel štiri snežene dneve z 8.40 mm. mokrine.

Dunajska borza

dné 15. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 20	kr.
Srebrna renta	78	50
Zlata renta	97	75
5% marcna renta	92	95
Akije narodne banke	832	—
Kreditne akije	311	90
London	119	75
Napoli	9	48½

C. kr. cekini	5	65	„
Nemške marke	58	50	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 118	75	„
Državne srečke iz l. 1864	100	167	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	97	75	„
Ogrska zlata renta 6%	120	30	„
„ „ 4%	88	65	„
„ „ 5%	86	85	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114	25	„
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	116	75	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	100	50	„
Pr or. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75	„
Kreditne srečke	100 gld. 170	50	„
Rudolfove srečke	10	20	75
Akije anglo-avstr. banke	120	116	25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	226	50	„

Zahvala

presrečna vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, posebno predstojnici usmiljenih sester, katera nam je tako blagovoljno preskrbela dobro postrežbo za časa boleznj naše mile, nenadomestljive matere, in častitim gg. duhovnom in gg. bogoslovcom za po veličevalno in milo petje pri pogrebu. Posebno še izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo gg. mesarskim mojstrom za dragoceni venec in za prijazno navzočnost pri pogrebu in drugim p. n. dariteljem krasnih vencev in sploh vsem spremljevalcem vseh stanov od blizu in daleč za zadnjo pot na mirodvor.

V Ljubljani, v 13. dan marca 1883.

Ostala žalujoča rodbina

(156)

Slovša.

Ravnokar je izšlo:

„Oesterreich und die kroatische Frage“.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

„Was bringen uns die neuen Steuer-vorlagen des Ministeriums Taaffe?“

Cena 10 kr., po pošti 15 kr.

ter se dobiva pri

Iv. Giontini-ji v Ljubljani.

(155—2)

V zalogi Ivana Giontini-ja v Ljubljani

je ravnokar izšla

(145—5)

Milica Polka (française),

v spomin 125 letnice Vodnikovega rojstva

uglasbil Victor Parma.

Cena 40 krajo., s pošto 42 krajo.

Pri naročbi šesterih izvodov se jeden navrže.

Slamnike

pere in prenareja po najelegantnejših novih modelih in najnižji ceni

Josip Merješič,
Sv. Petra cesta št. 29.

(157—1)

Mazilo za lase!

Po prof. dr. Pithu.

Jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasó lasje, utrdi in da lasje ne izpadajo, ob jednem jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim vspehom pri tisočih.

1 lonček za dolgo časa samo 60 novcev prodaje pravega

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczy-ja
na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani. (40—7)

Št. 1307.

(138—3)

Sekundarska služba

v deželnej bolnišnici v Ljubljani z letno plače 400 gld. in posebno začasno nagrado 150 gld. za opravljanje sekundarske službe v bolnišnični podružnici, potem s prostim stanovanjem, svečavo in kurjavo, je izpraznjena in se bode na dobo 2 let oddala, ki se pa utegne po dvehletnem dobrem službovanji potem še za 2 leti podaljšati. Prošnje za to službo naj se pri vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani uložé

do 30. marca l. 1883.

Prošnjikom je dokazati, da so doktorji zdravništva ali da so vsaj zdravniške visoke šole dovršili, in navesti, če so že kaj službovali. Na prošnje, kateri so razen nemščine zmožni tudi slovenskega ali katerega drugega slovanskega jezika, se bode posebno oziralo. Natančnejša pojasnila daje vodstvo bolnišnice v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dné 28. februarja 1883.

Deželni glavar: Thurn.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.